

CZU 343.359.2

ZONELE OFFSHORE (PARADISURILE FISCALE) ȘI ROLUL LOR ÎN SPĂLAREA BANILOR

Iurie LARII,

doctor în drept, profesor universitar,
Catedra „Drept penal și criminologie”
a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI
ORCID: 0000-0003-4277-535X

Mihail DAVID,

doctor în drept, IPA, România
ORCID: 0000-0001-6779-2485

Rezumat

Analiza fenomenului spălării banilor denotă că, indiferent de natura infracțională a sursei de proveniență, banii „murdari” circulă în toată lumea prin aceleași canale geografice și instituționale deschise crimei organizate. Este evidentă existența unor teritorii privilegiate în acest univers financiar, unde pot fi efectuate tranzacții imense fără nicio posibilitate de control. Utilizând instituțiile bancare, infractorul apelează adeseori la cele aflate în zonele offshore sau în așa-numitele „paradisuri fiscale”. Într-un sens strict, aproape fiecare țară din lume poate fi considerată un paradis fiscal, pentru că, într-o formă sau alta, companiilor și persoanelor fizice străine li se oferă diferite stimulente pentru a încuraja investițiile lor și a promova creșterea economică. Totuși există unele zone geografice (țări, regiuni, orașe etc.) în care nu se solicită acte doveditoare ale provenienței banilor, aceștia fiind obținuți deseori din diverse activități infracționale, precum: trafic ilicit de droguri, trafic de persoane, prostituție, contrabandă cu arme, muniții, obiecte de anticariat etc.

Cuvinte-cheie: zonă offshore, paradis fiscal, paradis financiar, spălarea banilor, creditor fictiv, investitor fictiv.

Summary

The analysis of the money laundering phenomenon shows that, regardless of the criminal nature of the source, “dirty” money circulates throughout the world through the same geographical and institutional channels open to organized crime. It is obvious that there are privileged territories in this financial universe, where huge transactions can be carried out without any possibility of control. Using banking institutions, the criminal most often turns to those located in offshore areas or in the so-called “tax havens”. In a strict sense, almost every country in the world can be considered a tax haven, because in one form or another, foreign companies and individuals are offered various incentives to encourage their investments and promote economic growth. However, there are some geographical areas (countries, regions, cities, etc.) where documents proving the origin of the money are not required, these being often obtained from various criminal activities, such as: illicit drug trafficking, human trafficking, prostitution, smuggling arms,

ammunition, antique items, etc.

Keywords: *offshore area, tax haven, financial haven, money laundering, fictitious creditor, fictitious investor.*

Sistemul economic mondial, integrat și globalizat, absoarbe anual miliarde de dolari proveniți din infracțiuni și fraude. Banii „murdari” ca produs financiar al afacerilor cu droguri, armament, contrabandă, industrie pornografică, prostituție etc. sunt plasați în bănci și alte instituții de investiții (de cele mai multe ori acestea aflându-se în diferite zone offshore catalogate ca paradisuri fiscale), după ce călătoresc prin circuite mondiale ale finanțelor pentru a fi legalizați prin metode aparent nedetectabile.

Termenul de „paradis fiscal” este deseori folosit incorect. Pentru a descrie o țară din acest punct de vedere ar trebui utilizat termenul de jurisdicție a secretului financiar. Un anumit grad de discreție financiară și bancară este caracteristic tuturor statelor. Aproape toate statele impun un anumit nivel de protecție pentru informațiile bancare și comerciale, dar și cele mai multe dintre ele nu vor ocroti aceste informații în cazul unei anchete desfășurate de organele legale dintr-o țară străină. O jurisdicție a secretului bancar și financiar va refuza însă aproape întotdeauna să-i încalce propriile sale legi cu privire la secretul bancar, chiar și atunci când ar putea fi vorba despre o violare gravă a legilor unei țări.

În opinia unor autori, sunt considerate paradisuri fiscale: Panama, Cayman, The Common Wealth of the Bahamas, Bermude, The Channel Island, The Island of Man, Liechtenstein, Montserrat, The Netherlands Antilles [1, p. 171-173].

Gheorghe Nistoreanu și Costică Păun mai adaugă la paradisurile fiscale Singapore, Hong-Kong și Elveția [2, p. 251].

Marile scandaluri financiare apărute în ultimii ani sunt marcate de aceeași trăsătură: formațiunile criminale profită din plin de toate facilitățile oferite de paradisurile financiare și centrele bancare offshore (în afara țării de reședință) în scopul spălării profiturilor ilicite, aspect care impietează asupra investigațiilor penale în acest domeniu.

Apariția paradisurilor fiscale a fost determinată în unele cazuri de lipsa resurselor interne, lipsă care a fost compensată de către autoritățile statului respectiv prin acordarea de facilități fiscale societăților comerciale și instituțiilor financiare, în scopul ca acestea să-și stabilească sediul în statul respectiv. Astfel, s-a ajuns la situația în care aproape jumătate din fluxul financiar mondial se derulează prin canale offshore: bănci, societăți de asigurări, fonduri mutuale, fundații și holdinguri [3, p. 41].

Un paradis financiar ideal prezintă următoarele trăsături [4, p. 100]:

- nu există înțelegeri privind schimbul de informații cu alte țări;

- corporațiile internaționale pot fi create cu formalități minime;
- asigurarea secretului bancar pentru aceste corporații;
- legi foarte aspre pentru încălcarea secretului bancar;
- o foarte dezvoltată activitate turistică prin care se pot justifica intrările de bani lichizi;
- utilizarea unei valute universale, preferabil dolarul american, ca monedă locală;
- un guvern relativ invulnerabil la presiunile externe;
- un grad înalt de dependență economică în sectorul serviciilor financiare;
- existența unor moderne sisteme de comunicare (cablu telefonic, telex) care le leagă de alte țări;
- o amplasare geografică favorabilă călătoriilor de afaceri din și spre țările vecine bogate.

Paradisurile fiscale reprezintă în ultimă instanță o componentă importantă a crimei organizate. Ele sunt folosite pentru spălarea banilor proveniți dintr-o mare diversitate de activități ilegale (trafic de droguri, evaziune fiscală, contrabandă) [5, p. 17-19].

Paradisurile financiare pun la dispoziția investitorilor străini o gamă foarte largă de servicii, fără obligația dezvoltării originii banilor, începând cu înregistrarea corporațiilor internaționale și sfârșind cu operațiunile bancare ce nu fac obiectul autorităților. Deși secretul bancar și paradisul financiar sunt două noțiuni distincte, ele au în comun atât scopurile legitime, cât și justificarea comercială. În același timp, ele oferă o protecție nelimitată infractorilor dispuși să facă afaceri cu orice preț. Trebuie adăugat că o țară este considerată paradis fiscal de către companiile și persoanele fizice străine cărora li se oferă stimulente pentru a încuraja investițiile lor, însă populația locală nu va percepe la fel politica statului, deoarece guvernul percepe impozite pe veniturile personale, taxe asupra importurilor și exporturilor, impozite asupra succesiunilor și donațiilor, impozite asupra proprietăților imobiliare etc.

Autorul român Petruț Ciobanu detașează în cadrul paradisurilor financiare așa numitele „rairi bancare”, adică acele țări care sunt interesate mai mult de secretul bancar decât de reducerea de taxe. Aceste „rairi bancare” sunt de fapt țări cu un potențial economic solid care oferă diferite facilități pentru aporturile substanțiale de capital provenit din alte țări [3, p. 41].

Caracteristicile paradisurilor fiscale fac din acestea o atracție deosebită pentru reciclatorii de fonduri, deoarece ele furnizează un val de secret asupra tranzacțiilor, astfel încât proprietarul unei societăți încorporate în paradisul fiscal nu poate fi asociat cu fluxul de fonduri. Mai mult ca atât, sistemele bancare și de comunicații moderne de care dispun țările „paradisuri fiscale” permit deplasarea rapidă a fondurilor. Toate tipurile de corporații

Înregistrare în paradisurile fiscale (societăți generale, bănci offshore, societăți de asigurări captive etc.) pot fi utilizate de reciclatorii de fonduri în toate etapele procesului de spălare a banilor: plasare, stratificare sau integrare.

În Republica Moldova, una din schemele de spălare a banilor întâlnită frecvent este cea realizată prin intermediul regiunii separatiste transnistrene. Spre exemplu, venitul ilicit se plasează într-un cont al unei băncii din Transnistria, unde depunătorul, încheind un contract fictiv de împrumut cu un agent economic din respectiva zonă offshore, transferă banii pe contul debitorului. Ultimele, la rândul său, încheie și el un contract de împrumut cu un agent economic terț. Se face cesiunea de creanță, terțul transferând banii într-o bancă, spre exemplu din Elveția sau Austria, pe contul persoanei care inițiază schema de spălare a banilor.

Offshore este teritoriul destinat atât pentru centre financiare internaționale, cât și pentru unele operațiuni bancare. Zonele offshore constituie o sursă puternică ce absoarbe criminalitatea organizată internațională, fiind și un canal de exploatare a capitalurilor din țară, a spălării banilor și evaziunii fiscale. Aceste zonele se caracterizează, în principal, prin absența înregistrărilor referitoare la conducătorii de facto ai companiilor, interdicția legislativă de divulgare a informației privind aceste zone, nedorința vădită a conducerii acestora de a colabora, din considerentul că în majoritatea zonelor evaziunea fiscală nu constituie o infracțiune în scopul spălării de capitaluri. În unele state, legislațiile interne interzic efectuarea operațiunilor prin intermediul instituțiilor financiare din zonele offshore, în altele legea nu interzice astfel de operațiuni. În statele unde valuta națională este supusă permanent inflației, legiuitorul poate stabili limitări în ce privește schimbul ei în scopul împiedicării realizării valutei mai puternice. De regulă, zonele offshore sunt cele care acordă servicii de convertire a valutei pentru străini.

Elementul distinctiv al offshore-ului îl constituie confidențialitatea. Mai mult ca atât, majoritatea zonelor offshore nu recunosc hotărârile instanțelor judecătorești străine. Plasarea veniturilor în aceste zone se efectuează prin diverse metode, precum:

- transportarea fizică – valuta obținută ilegal poate fi plasată în zonele offshore prin bagaje, intermediari etc.;
- transferuri bancare;
- cecuri expediate prin poștă sau în mod fizic;
- persoane de încredere, contabil – care transferă banii pe contul de trust, după care o altă persoană le transferă în zona offshore;
- serviciile telegrafice (Western Union, American Express etc.) se pot face prin transferuri fără a solicita identificarea precisă a expeditorului, iar prin aplicarea parolelor poate fi evitată și identitatea beneficiarului.

Odată ajunse în zonele offshore veniturile sunt stratificate și urmează

a fi supuse reintegrării. În opinia unor autori [6, p. 36-37], cele mai răspândite metode de reîntoarcere a veniturilor în țara de origine sunt:

- credite fictive – corporațiile fictive pot deschide conturi bancare în străinătate, după care cecurile se transmit prin poștă în statul originar în calitate de credite de la aceste companii fictive;
- investitori fictivi – afacerea ilegală se organizează în statul de origine, iar investitorii fictivi, de obicei, plasați peste hotare, sunt utilizați pentru acordarea de capital;
- comisioane – se plătesc pentru găsierea investitorilor în vederea exercitării unei afaceri, negocieri pentru achiziționarea imobilelor etc.;
- cecuri și transferuri;
- transferarea fizică.

Aceste metode pot fi aplicate atât separat, cât și în cumul. În același timp, pot fi evidențiate și alte metode. De exemplu, clienți prezentați de către o filială, sucursală sau altă bancă din străinătate, cu sediul în țara în care activitatea de producere sau de trafic de droguri constituie o componentă importantă a economiei; folosirea de scrisori de credit sau alte metode financiare pentru a transfera bani în țările care nu corespund afacerilor obișnuite ale clientului; clienții ce efectuează tranzacții mari și sistematice, inclusiv prin transfer electronic, care nu pot fi clar identificate ca fiind de bună credință sau clienți care primesc plăți mari și sistematice din țări care sunt asociate în mod obișnuit cu producerea, prelucrarea și realizarea drogurilor, cu organizații teroriste prescrise „paradisuri fiscale”; alcătuirea unor balanțe mari care nu corespund cifrei de afaceri obișnuite a firmei clientului și transferurile ulterioare în conturi deținute în străinătate; transferuri electronice inexplicabile de fonduri pe o bază interioară sau exterioară ori fără a trece printr-un cont; solicitările frecvente de emiteră a cecurilor de călătorie, trate de monedă străină sau alte instrumente negociabile; plata frecventă a cecurilor de călătorie și a altor instrumente negociabile, mai ales dacă acestea provin din străinătate.

Potrivit unui Raport al Organizației Națiunilor Unite [7], țările, teritoriile, orașele sau zonele care prezintă caracteristicile tipice paradisurilor financiare sunt următoarele:

- în *Europa*: Andorra, Cipru, Gibraltar, Insula Man, Insulele Canalului, Liechtenstein, Luxemburg, Malta, Monaco;
- în *Asia și Pacific*: Insulele Cook, Hong Kong, Macao, Insulele Marshall, Nauru, Samoa, Singapore, Bahrein, Liban;
- în *Africa*: Liberia, Mauritius, Seychelles;
- în *Marea Caraibelor și America Centrală*: Antigua, Bahamas, Barbados, Belize, Bermude, Insulele Virgine Britanice, Insulele Cayman, Costa Rica, Panama.

Vom face o prezentare succintă a celor mai reprezentative paradisuri fiscale, așa cum le cataloghează Națiunile Unite [7].

Panama a devenit rapid un important paradis fiscal și centru bancar internațional. Prin adoptarea unei legi a înființării corporațiilor foarte puțin exigente, în ultimii ani au fost înființate mai multe corporații în Panama (aproximativ 50 000) decât în toate celelalte paradisuri fiscale din zona Caraibelor/America Centrală la un loc. Cu excepția unei taxe anuale de 100 de dolari nu există niciun fel de taxe asupra entităților străine, nicio cerință de a declara veniturile și niciun fel de supraveghere din partea Guvernului. Nu există nicio cerință cu privire la un minimum de capital investit, nicio cerință pentru menținerea registrelor și nicio stipulare în ce privește frecvența și programarea întâlnirilor de corporație, așa cum nu este nevoie de a indica localizarea oricărei evidențe a corporației pe care cineva să o țină. La acestea se adaugă o lege bancară care autorizează conturile bancare numerotate și codificate.

Unii experți în materie de planificare și consulting fiscal, care oferă recomandări asupra selectării și folosirii paradisurilor fiscale, consideră că legile secretului bancar și de corporație din Panama fac din această țară un paradis ideal [8, p. 186].

Insulele Bahamas formează o colonie independentă a Marii Britanii, situată în Marea Caraibelor la circa 30 de minute de zbor față de coasta de est a SUA. În Insulele Bahamas există peste 350 de bănci, multe din ele fiind din categoria celor mai importante bănci ale lumii. Circa 95% din volumul total al tranzacțiilor financiare care se desfășoară aici sunt legate de tranzacții internaționale pentru străini. Conturile bancare sunt ușor de deschis și pot fi create chiar și prin poștă.

Nu există niciun fel de restricții de ordin monetar sau de schimb valutar asupra fondurilor străine care pot fi transferate în și din țară cu ușurință [8, p. 187]. Secretul bancar este aplicat cu strictețe de instituțiile bancare și guvernamentale care depind de ele.

Liechtenstein este o țară independentă situată între Elveția și Austria. Secretul bancar este aplicat cu o strictețe și mai mare decât în Elveția. Până nu demult aici se puteau înființa trusturi de protecție a bunurilor. Spre deosebire de majoritatea trusturilor, „anstalt”-ul liechtensteinez este un organism comercial capabil să desfășoare diverse activități specifice, care poate să asigure persoanei ce își transferă proprietatea bunurilor către trust revocabilitatea transferului. Unii experți [1, p. 180; 9, p. 53] consideră Liechtensteinul și Elveția interșanjabile din perspectiva paradisurilor fiscale. Dar, se recunoaște că tradițiile de secret corporativ din Liechtenstein asigură, probabil, superioritatea elvețiană în domeniul bancar. Investitorii străini mai sofisticati au creat un secret financiar de coșmar prin folosirea conturilor

bancare din Elveția, în numele corporațiilor înființate în Liechtenstein.

Deși unele dintre statele mici au atras, cu siguranță, banii „murdari”, cea mai sfidătoare tentativă de a atrage profiturile ilicite a fost inițiată de *Insulele Seychelles*, care, în anii '90 ai secolului trecut, au înregistrat o anume dezvoltare economică oferind cetățenie, necondiționat, tuturor celor care depuneau cel puțin 10 milioane de dolari în băncile din aceste insule. Sub presiunea Statelor Unite și a altor membri ai comunității internaționale, Seychelles a renunțat să-și vândă suveranitatea.

Unul dintre paradisurile criticate pentru lipsa oricărei discriminări vizavi de clienții săi este *Antigua*. În 1996, un raport al Senatului american comenta că nimeni nu atrage banii „murdari” mai mult decât Antigua, care are o industrie bancară lipsită de reglementări, nu aplică cerințele de raportare, dar sancționează dur dezvăluirea secretului bancar. Numărul băncilor din Antigua a crescut cu 75%, orice persoană având un capital de 1 milion de dolari, putând deschide o bancă, iar multe dintre acestea nu erau altceva decât o simplă încăpere cu un fax [10, p. 24]. Autoritățile din Antigua au încercat să minimalizeze cazul Băncii Uniunii Europene, când directorii băncii „au dispărut” cu suma de 8 milioane de dolari, sugerând faptul că s-au luat măsuri pentru prevenirea apariției unor astfel de situații. Totuși, nu au reușit să explice în mod convingător, cum poate o țară cu o populație de circa 70 000 de locuitori să asigure o supraveghere adecvată nenumăratelor instituții și servicii financiare existente pe insulă.

Bermude este un alt paradis fiscal – fostă colonie britanică, cu îndelungate tradiții de centru financiar internațional. Se mândrește cu o largă comunitate de profesioniști în domeniul activității financiare (avocați, contabili, bancheri, agenți de asigurări), cu experiență în domeniul relațiilor cu investitorii străini. Sistemul financiar din Bermude este vechi, stabil și respectat în întreaga lume, iar rețeaua de telecomunicații este modernă și eficientă. Grupul Insulelor Bermude este situat la numai 350 de mile, în largul coastelor Carolinei de Nord, se bucură de legături aeriene bune cu Statele Unite și Europa. Aici nu există nici un fel de control asupra schimburilor valutare și orice cantități de bani pot fi introduse sau scoase din țară. Băncile din Bermude oferă o largă varietate de conturi și servicii (conturi curente, de economii, fiduciare și de custodie, conturi de trust, management de investiții, servicii de brokeraje, servicii executorii, management și administrație de corporație, management de proprietăți imobiliare și servicii de credite funciare). Nu există nici un cod de legi care să guverneze secretul bancar. Dar, secretul bancar existent funcționează ca o consecință a dreptului comun britanic, care este respectat cu strictețe de comunitatea bancară. Băncile din Bermude sunt ceva mai restrictive în ceea ce privește acceptarea de noi clienți, cel puțin în comparație cu alte paradisuri fiscale din bazinul caraibian.

În general, ele preferă ca noii clienți să fie recomandați de un membru al comunității profesionale (nu neapărat profesioniști locali). Cu toate acestea, cu referințe bancare și acte de identitate corespunzătoare, oricine poate deschide un cont în numele propriu. Legislația din Bermude permite cu ușurință înființarea și funcționarea așa-numitelor companii de asigurări „captive”. Este interesant de notat că în Bermude există doar patru bănci (The Bank of Bermude, National Bank, Bermude Provident Bank și The Bank of N.T. Butterfield and Son) și două firme de avocați majore care se ocupă de toate sau aproape de toate tranzacțiile financiare și din insulă. Toate aceste entități își au sediile în capitala țării.

Insulele Canalului sunt un grup de insule situate în Canalul Mânecii, dintre Marea Britanie și Franța. Ele formează o țară independentă și auto-governată. Datorită poziției lor unice în raport cu Regatul Unit și Uniunea Europeană, ele au devenit un important centru de operațiuni bancare offshore pentru clienții din Europa și din întreaga lume. Multe bănci internaționale majore au filialele aici. Doar două din cele opt insule figurează în lista paradisurilor fiscale: Jersey și Guensay. Conturile bancare sunt deschise cu ușurință, personal, prin reprezentant sau prin poștă. Pentru cetățenii străini nu există nici o restricție monetară sau de schimb valutar. Insulele posedă instalații de telecomunicații absolut moderne, dar toate rutele aeriene către insule trebuie să treacă prin Londra sau Paris.

Insula Omului este o insulă mică (227 mile pătrate), situată în Marea Irlandei, între Marea Britanie și Irlanda, posesiune britanică, care se bucură de un înalt grad de autonomie, ceea ce îi permite să funcționeze ca paradis fiscal. Nu există nici un control monetar și, ca oricărui alt paradis fiscal, echipamentele de telecomunicații și capacitățile Insulei Omului sunt excelente. Traficul aerian se desfășoară prin Anglia și Irlanda. La fel ca Bermude, legislația din Insula Omului este deosebit de atrăgătoare pentru înființarea și operarea companiilor de asigurări captive. Pe insulă există peste 45 de bănci. Prin contrast, într-un recent raport se spune că aici există doar un singur hotel care oferă camere cu baie privată. Achiziționarea corporațiilor în Insula Omului (Man) este ușoară și ieftină și, ca atare, este un mijloc folosit deseori doar pentru deschiderea conturilor bancare în altă parte a lumii, în numele unei companii pe care o oferă corporația din Man.

Insulele Cayman (Grand Cayman, Little Cayman și Cayman Brac) sunt situate la sud de Cuba și sunt servite de mai multe companii aeriene majore, care efectuează curse sistematice de la Miami, Houston și alte orașe din Statele Unite al căror număr este în rapidă creștere. Principala activitate pe Insula Marelui Cayman este activitatea bancară internațională, în insulă existând circa o bancă la fiecare 30 de locuitori. Imaginea Cayman-ului de stat catalogat ca „paradis fiscal” este viguros promovată de autoritățile guvernamentale și de

sectorul economic privat. Legislația și reglementările în vigoare au fost în mod deliberat elaborate pentru a asigura și spori reputația țării pentru financiar și corporativ. Legea băncilor și trusturilor, precum și Legea relațiilor confidențiale se numără printre cele mai severe și restrictive din întreaga lume. Nu numai că dezvăluirea informațiilor este o infracțiune, ci și solicitarea de informații este împotriva legii. Cayman posedă toate celelalte caracteristici ale unui paradis fiscal reușit, printre care: un sistem de telecomunicații superior, nici un fel de restricții monetare sau de schimburi valutare, reprezentarea tuturor marilor bănci internaționale și specialiști locali în domeniul impozitelor internaționale. Cayman-ul se mândrește, de asemenea, cu trusturile sale specializate în înființarea și administrarea corporațiilor străine.

Montserrat este o insulă cu o suprafață de 40 mile pătrate așezată în arhipelagul Lee Ward, situat în partea de răsărit a Caraibilor, la circa 250 de mile de Puerto Rico. Este o colonie britanică care se autoguvernează. Deși sistemul de telecomunicații este modern, nu există curse aeriene directe către Statele Unite. Principala activitate de paradis fiscal din Montserrat a fost cea financiară a băncilor de clasa B, care sunt foarte ușor de deschis și menținute în secret datorită legilor bancare locale, elaborate cu grijă în acest scop. Deși există reglementări superficiale în domeniul monetar și de schimb valutar, aplicarea lor este foarte laxă, dacă nu chiar ignorată, astfel încât importul sau exportul de fonduri se efectuează cu ușurință. Unii promotori/ experți în paradisuri fiscale au raportat un cost relativ mai înalt al înființării unei bănci de clasa B în Montserrat, situație care se datorează, cel puțin parțial, noilor taxe de autorizații recent introduse de guvern. O altă sesizare vizează prezența a numai două bănci majore de clasa A în insulă (Barclays Bank International și Royal Bank of Canada). În mai 1984, Montserrat a revocat licențele de funcționare a unui număr de 22 de bănci din clasa B. S-a considerat că această decizie ar putea fi consecința neachitării taxei de autorizații, ca urmare a majorărilor impuse de guvern. După toate probabilitățile, aceleași bănci și-au mutat activitatea în altă parte.

Antilele olandeze (The Netherlands Antilles) se întind de-a lungul Mării Caraibilor, cu două grupuri de câte trei insule fiecare, așezate la mare distanță între ele (Sf. Martin, Sf. Eustatus și Saba), situate la circa 50 de mile la est de Puerto Rico (Curaçao, Aruba și Bonaire) și la 50 de mile în largul coastelor Venezuelei. Antilele olandeze sunt un stat membru/ partener al regatului Olandei (împreună cu Olanda și Surinam), dar exercită o autonomie completă în afacerile interne ale statului. Mai importante ca paradisuri fiscale sunt Curaçao, unde este situată capitala Antilelor olandeze, Willemsted și Sf. Martin, jumătate fiind posesiune franceză. Timp de mulți ani, Antilele olandeze s-au bucurat de un avantaj asupra celorlalte jurisdicții ale secretului financiar, datorită unui vechi tratat asupra taxelor încheiat de Olanda cu Statele

Unite și cu Marea Britanie. Acest tratat prevede că corporațiile din Antilele olandeze care posedă investiții în Statele Unite fie sunt scutite de impozite, fie achită impozite mai reduse decât cele impuse pe profiturile câștigate de companiile altor țări. Acest tratament preferențial explică preponderența corporațiilor din Antilele olandeze, care posedă bunuri imobiliare și alte bunuri sau investiții generatoare de profituri în Statele Unite. Aceasta explică și de ce o corporație N.V. (Naamzloe Vennootshappen, numele companiei de asigurări cu răspundere limitată din Antilele olandeze) este, de regulă, parte integrantă a unui plan bine gândit de evaziune fiscală într-un paradis fiscal. Acordurile decurgând din recente negocieri dintre Statele Unite și Antilele olandeze asupra tratatului vor pune efectiv capăt poziției de avantaj obținută prin tratat de Antilele olandeze. Acestea oferă servicii moderne și eficiente de telex, telefon și poștă, o amplă rețea de bănci internaționale și curse aeriene directe spre New York și Miami. O mare varietate de entități pot fi înființate cu costuri comparativ reduse într-o perioadă de timp scurtă (2-4 săptămâni). Confidențialitatea corporativă este asigurată prin aplicarea legislației civile olandeze și folosirea sistemului de „acțiune la purtător” în cazul proprietății de corporație. Secretul bancar este strict respectat în pofida absenței unei legislații specifice în acest domeniu. Scutirile de la orice restricții monetare și de schimburi valutare sunt acordate în mod obișnuit oricărei corporații înființate de cetățeni străini. La fel ca marele lor rival, Insulele Cayman, Antilele olandeze și-au elaborat legile și reglementările spre a atrage piața investitorilor în paradisurile fiscale și, datorită poziției obținute prin tratat, și-a asigurat un sector considerabil al acestei piețe.

Elveția nu este un „paradis fiscal”. Deși cuvintele „cont bancar în Elveția” au devenit sinonime cu „cont bancar secret” și deși Elveția este neîndoielnic locul cel mai stabil, sigur și pitoresc pentru a ține banii în secret, fapt este că ea nu constituie un „paradis fiscal”. Impozitele pentru băștinași sunt înalte, iar impozitele pe venituri realizate de străini în Elveția se ridică la 35%. Bineînțeles, prin băncile elvețiene pot fi făcute aranjamente de investiții în afara țării pentru a evita astfel impozitele ridicate din Elveția, profiturile respective fiind transferate apoi tot în conturi bancare elvețiene sigure.

Odată cu serviciile bancare regulate, băncile elvețiene oferă o gamă vastă de servicii, inclusiv acela de a acționa ca agenții de brokeraje, comercianți în metale prețioase, administratori de investiții și chiar agenți de voiaj pentru clienții lor. Secretul operațiunilor bancare și toate tranzacțiile comerciale sau economice reprezintă o stare de lucruri normală în Elveția. Legile cu privire la sectorul bancar fac parte din constituția țării și sunt luate foarte în serios.

Elvețienii fac toate eforturile pentru a asigura confidențialitatea operațiilor bancare ale clienților lor, mergând până la folosirea plicurilor fără antet, adrese de cutii poștale pe care le schimbă frecvent, poșta prin mesa-

geri personali și expedierea corespondenței pentru clienții străini din Franța, Italia sau Germania, pentru a evita astfel ștampila poștei elvețiene.

Deși legislația elvețiană a corporațiilor asigură suficientă confidențialitate pentru a face față necesităților oricărui investitor extern, există prea multe alte locuri mai ieftine, mai accesibile și mai rapide pentru a înființa corporații. Recent, prin aplicarea unui tratat de asistență reciprocă americano-elvețian, investigatorii care au lucrat folosind canalele adecvate din Ministerul Justiției și Departamentul de Stat au reușit să dobândească date și documentație asupra conturilor din Elveția ale unor infractori americani. Elvețienii înșiși se simt dezamăgiți și jenați de abuzurile comise de infractorii străini prin sistemul lor bancar. Ei se tem de amenințarea potențială pe care o ridică asupra integrității acestui sistem milioanele de dolari în „bani ușori câștigați”, care i-ar putea tenta pe salariați, altminteri ireproșabili, din rețeaua bancară elvețiană. În mai 1984, a avut loc un referendum național care propunea atenuarea secretului bancar pentru a permite oficialităților străine din domeniul aplicării legii acces la documentele legate de infractorii străini. Referendumul nu a fost aprobat, dar simplul fapt că o asemenea propunere a fost făcută și supusă la vot a constituit un pas în direcția justă.

Referințe bibliografice

1. VOICU, Costică. Spălarea banilor murdari. București: Editura SYLVI, 1999, 370 p.
2. NISTOREANU, Gheorghe, PĂUN, Costică. Criminologie. București: Editura Europa, 2000, 486 p.
3. CIOBANU, Petruț. Prevenirea și combaterea infracțiunii de spălare a banilor. În: Revista română de drept al afacerilor. Nr. 6/2003. București: Editura Rosetti, p. 44-53.
4. Manualul polițistului antidrog. București: Editura Ministerului de Interne, 1993.
5. BUJOR, Valeriu, POP, Octavian. Utilizarea circuitelor bancare în activități de spălare a banilor. Timișoara: Editura MIRTON, 2002, 115 p.
6. MUTU, Maria. Offshore – între legal și ilegal. În: Revista Națională de Drept, nr. 7/2003.
7. Raportul Organizației Națiunilor Unite. Sinteze documentare, nr. 1/2000. București: Editura Ministerului de Interne, 2000.
8. FLORICEL, Constantin. Relații și tehnici financiar-monetare internaționale. București, Editura Didactică și Pedagogică R.A., 1995.
9. POPA, Ștefan, CUCU, Adrian. Economia subterană și spălarea banilor. București: Editura Expert, 2000, 293 p.
10. Buletin de Informare și Documentare, nr. 4/2000. București: Tipografia Ministerului de Interne, 2000.